KNNV afd. Vriezenveen **e.o.**

nieuwsbrief nr. 32 - 33
juli en augustus 2023

KNNV vereniging voor veldbiologie Afdeling Vriezenveen

Eerder uitgegeven nieuwsbrieven staan op onze website

Voorwoord

Na een record aantal dagen zonder meetbare regen, kwam er bij mij in Vriezenveen op dinsdag 20 juni 17mm en op donderdag 21 juni tijdens een 'steurige' regen nogmaals 18 mm. Zeer welkom en verfrissend. Je "zag" de planten groeien.

Onze vrijwilligers hebben 'drukke tijden' achter de rug met de controle van nestkasten en het ringen van uilskuikens en jonge torenvalken. Verder werkt een groep vrijwilligers bij het monitoren/tellen van broedvogels in o.a. Engbertsdijksvenen. Daarnaast loopt het monitoren/beheren van de faunapassage. Ook de ecologische wegbermen langs Schottenweg en Oosterveenweg vergen meerdere bezoeken om de vele plantensoorten te monitoren.
De aangelegde oeverzwaluwwanden op bedrijventerrein Oosterweilanden zijn geteld qua aantal nesten.
En een aantal kwetsbare plantensoorten, waaronder de orchideeën, werden gemonitord in Fayersheide, Engbertsdijksvenen en in de Vitens terreinen in de Hammerflier. De komende maanden wordt het langzaam aan tijd om al die gegevens te verwerken in rapportages.

Op 19 juli wordt een extra avondwandeling voor iedereen georganiseerd op Fayersheide en de aansluitende bufferzone. Zie verderop in deze nieuwsbrief. Wel is daarvoor opgave nodig in verband met de beperking qua groepsomvang.

In het buitengebied constateren wij dat diverse bermen 'illegaal' gemaaid, geklepeld of bij de agrarische percelen aangetrokken worden. Dat is jammer en is al diverse malen bij de gemeente aangekaard. Maar dan lees ik dat de burgemeester van Twenterand aangeeft dat er slechts 1 à 2 BOA's (handhavers) operationeel zijn en dat zijn wens/behoefte eigenlijk 4 BOA's is. Er wordt gewerkt aan uitbreiding, maar ze zijn er nu nog niet. Dan kan ik me voorstellen dat zaken waar veiligheid een rol speelt meer prioriteit hebben.

Over de grootse gemeentelijke toekomstplannen aan de rand van Vriezenveen-Zuid is elders in deze nieuwsbrief een aangepaste versie 2.0 geschreven.

De gemeente Twenterand doet dit jaar mee aan de wedstrijd NK tegelwippen. In deze nieuwsbrief meer hierover!
Zelf ben ik zo "brutaal" geweest om, nadat enkele installatie/grondwerk bedrijven een gemeentelijk grasperk bij mijn huis overhoopgehaald hadden voor de aanleg van nieuwe stroomkabels, daar nadien een wilde bloemenmengsel in te zaaien. Wel in een klein stukje van 5 m2 En het zichtbaar met lint afgezet. De rest van het grasveldje werd daarna al wel enkele malen gemaaid, maar gelukkig gaat het tot nu toe goed. De eerste lupinen en korenbloemen staan er al in bloei.

Het wordt vakantietijd, ook even tijd voor andere leuke dingen. Mede daarom is deze nieuwsbrief een gecombineerde voor juli en augustus.

Voorzitter Herman Stevens

Agenda juli en augustus

Algemene excursie Junner Koeland

Zaterdag 15 juli 2023.

Het Junner Koeland werd vroeger gebruikt door de boeren van het buurtschapje Junne die er hun koeien lieten grazen. De rivier de Vecht werd op een gegeven moment gekanaliseerd en rechtgetrokken, waarbij 69 bochten werden afgesneden.
De afgelopen jaren zijn een aantal oude bochten weer in ere hersteld en krijgt de Vecht weer een meer natuurlijke loop. Het gebied is in beheer van Staatsbosbeheer en die laat er weer koeien grazen. Ze houden, samen met enkele paarden, de vegetatie afwisselend en kort genoeg, zodat de karakteristieke hooilandjes en schrale graslanden, omzoomd door gemengde bossen en sleedoorn- en jeneverbesstruweel, intact blijven.

Er komen zeldzame planten voor zoals het Zwols anjertje (Steenanjer) en Tijm,
vaak groeiend op de heuveltjes van de weidemier. Deze heuveltjes ziet u in groten getale in de weilanden liggen. De mieren wonen aan de zuidkant van de heuveltjes.
Ze houden namelijk van warmte. Aan de oostkant van het gebied ligt een deel met drassig vochtig grasland en aan de zuidkant ligt een droog rivierduingebied. ‘s Zomers gonzen de bloemenvelden van de insecten. Ook voor de vogels is het Junner Koeland een eldorado. Roofvogels vliegen regelmatig een rondje boven de open velden, maar ook de Grauwe klauwier, Roodborsttapuit en Gras- en Boompieper zijn hier te vinden.

Langs de afgesloten Vechtarm zijn veel verschillende juffers en libellen te ontdekken.
De Beekrombout is een bijzondere soort die graag vliegt bij zuurstofrijke beken met een ruige begroeiing. Ook de Weidebeekjuffer profiteert volop van de verbeterde waterkwaliteit en is een algemene verschijning langs de Vecht. De Blauwe breedscheenjuffer heeft opvallend verdikte schenen, wat de herkenning makkelijker maakt.

Vertrek: 07.30 uur vanaf het Manitobaplein te Vriezenveen
Terug: ca. 12:30 uur
Meenemen: verrekijker/vogeltelescoop, vogelboek, plantenboek en iets drinken/eten.

Nico Arkes boswachter van staatsbosbeheer over het Junner Koeland

Wandeling Fayersheide en bufferzone

Wandeling over natuurparel Fayersheide en bufferzone woensdagavond 19 juli
Dichtbij en toch bij velen onbekend ligt het natuurgebied Fayersheide aan de Walstraat ten zuiden van Vriezenveen.

Op woensdagavond 19 juli a.s. geven wij iedereen

opnieuw de kans om onder begeleiding dit gebied van Staatsbosbeheer te bezoeken. Tevens gaat de wandeling ook over de in het kader van de zandwinning aangelegde bufferzone, in eigendom van de gemeente Twenterand.
In het gebied wordt duidelijk hoe het landschap er rond Vriezenveen voor de ruilverkaveling uitzag. En wat plaatselijke hoogte verschillen van 0.5 à 1 meter doen met de aanwezige bijzondere vegetatie. Gelukkig kon, met veel inzet, deze natuurparel tijdens de ruilverkaveling behouden blijven. Maar de invloed van veel lagere (grond)waterstanden rondom bleek toch groot. Met goed beheer en extra inzet door vrijwilligers is de ecologische waarde echter nog steeds groot. Diverse bijzonderheden zijn er tijdens de wandeling te bekijken, waaronder de nu volop bloeiende klokjesgentiaan.

We starten om 18.30 uur in groepjes op de parkeerplaats bij de Fayersheide aan de Walstraat zuidelijk Vriezenveen-Oost. De excursie zal ca 2 uur duren.
Opgave is nodig i.v.m. een maximum aantal deelnemers van 30.
Geef je op door een mail te sruren maar de Webmaster

Heidewandeling Paardenslenkte Vasse

Zaterdag 19 augustus 2023.

Augustus is de maand dat de heide bloeit. Als vereniging organiseren we dan meestal een

wandeling ergens in onze provincie waar nog volop mooie heidevelden te zien zijn. Eén zo’n mooi gebied is de Paardenslenkte in natuurgebied het Springendal nabij Vasse. Het Springendal is een erosiedal in de stuwwal van Ootmarsum.
Velen van ons zullen er ongetwijfeld wel eens geweest zijn: bekend om zijn bronnen, beekjes, grafheuvels en glooiende landschappen en doorkijkjes.
Het heideveld is een restant van het 'onland' dat ooit grote delen van Twente besloeg.
Het heideveld grenst pal aan de Duitse grens waar het overgaat in de Hugelgräberheide. Deze ochtend wordt het een mooie wandeling over zowel Nederlands als Duits heidegebied en waarbij we ongetwijfeld nog het Dal van de Mosbeek, glooiende heuvels, prachtige graanakkers en nog veel meer te zien krijgen. We kijken deze morgen naar de gehele flora en fauna. Er valt hier zoveel te zien als je er oog voor hebt dat je tijd te kort komt...

Vertrek: 07.30 uur vanaf het Manitobaplein te Vriezenveen
Terug: ongeveer 12.30 uur
Meenemen: eten/drinken, goed schoeisel, planten/vogelboek en verrekijker.
Voor degene die op eigen gelegenheid gaan; de start is vanaf de parkeerplaats aan de Hooidijk in de S bocht tegenover de Paardenslenkte. (7662 PG Hezingen bij de brandtoren)

Data om alvast te noteren

Excursies en samenkomsten:
Zaterdag 16 september Vogelexcursie Zuidlaardermeer gebied
Zaterdag 16 september World Cleanup Day
Maandag 18 september fotogroep
Zaterdag 14 of 21 oktober.Paddenstoelen excursie
Zaterdag 11 november Excursie Dümmersee en Diepholz
Maandag 20 november fotogroep
Zaterdag 16 december. Midwinterwandeling
Zaterdag 6 januari. 2024 Nieuwjaarsreceptie

Landschapsbeheer:
Dinsdag 12 september 2023. Landschapsbeheer Fayersheide
Dinsdag 19 september 2023. Extra morgen landschapsbeheer Veenschap Hazenpad
Dinsdag 26 september 2023. Landschapsbeheer Fayersheide
Dinsdag 10 en 24 oktober. Natuurbeheer Veenschap
Zaterdag 5 november. Natuurwerkdag met Scouts

Dinsdag 14 en 28 november. Natuurbeheer Veenschap
Dinsdag 12 december. Natuurbeheer Veenschap
Dinsdag 9 en 23 januari 2024 Natuurbeheer Veenschap
Dinsdag 6 en 20 februari 2024 Natuurbeheer Veenschap
Dinsdag 5 maart 2024 Natuurbeheer Veenschap
Zaterdag 9 of 16 maart 2024 Natuurwerkdag met Scouts

Verslag Vogelexcursie Oldambt- De Dollard.

Zaterdag 17 juni 2023

De verwachtingen wat betreft de opkomst waren zacht gezegd niet hoog gespannen. Dus viel het mee dat we met een volle auto (4 personen) op zoek konden naar de grauwe kiekendief. Maar het blijft natuurlijk jammer dat de deelname aan zo’n aantrekkelijke excursie zo laag is.

Via een enigszins mistig Oost-Drenthe konden we rond kwart voor negen ergens boven Midwolda , onze speurtocht naar de grauwe kiekendief beginnen. Volgens Ben Koks, oprichter van de Werkgroep Grauwe Kiekendief en de man die de vogel de afgelopen ca 20 jaar weer op de kaart heeft gezet, is het aantal broedgevallen de laatste jaren helaas behoorlijk onderuit gegaan. Maar omdat bevriende vogelaars de week hiervoor toch nog 10 grauwe kieken hadden gezien, waren we redelijk optimistisch. Al speurend door het oostelijke deel van Groningen met zijn uitgestrekte akkers zagen we echter de eerste uren geen enkele grauwe kiekendief. Wel kregen we de bruine heel mooi in beeld. Verder natuurlijk ook andere akkervogels, zoals de gele kwikstaart, veldleeuwerik, kwartel. Ook de blauwborst zat op verschillende plaatsen heel mooi in de top van een graanhalm.

Nieuw Statenzijl, gelegen aan de Dollard vlak bij de Duitse grens, was onze eerste uitgebreidere stop. Bij de sluis vlogen de huiszwaluwen ons letterlijk om de oren. En er zat zelfs een boomklever in de bomen. Vanaf het vlonderpad naar de Kiekkaaste (de vogelkijkhut, vanwaar je een mooi uitzicht over de Dollard hebt) zagen en hoorden we in het riet baardmannetjes, blauwborsten en rietgorzen. Vanuit de hut onder andere zwarte ruiters en slobeenden, helaas op vrij grote afstand.

De dijk van de Dollard volgend gingen we in westelijke richting verder. Nog steeds geen grauwe kiek…….. Bij het Ambonezenbosje (ook toen al was Nederland helaas goed in het vinden van afgelegen plekken voor vluchtelingen…….) weer even een kijkje over de dijk. Tureluurgeluiden, bergeenden in de verte en eindelijk een grauwe kiekendiefman. En snel daarna nog één.

Bij bezoekerscentrum Dollard van het Groninger Landschap onszelf getrakteerd op een ijsje. Van daaruit Polder Breebaart in. Dat is een natuurreservaat, een brakwatergetijdengebied, met een grote vogelpopulatie: onder andere veel kluten (met jongen), visdiefjes, noordse stern, tafeleenden en brandganzen. Vanuit het kijkscherm zagen we aan de Dollardkant meer dan 100 zeehonden! Via de Punt van Reide, een strategische plek in oorlogstijden liepen we weer terug naar het bezoekerscentrum. De Duitsers bouwden bij de Punt van Reide in de Tweede Wereldoorlog bunkers: Batterij Fiemel, nu een cultureel monument. Eén van de bunkers is ingericht als overnachtingsplek voor vleermuizen.
Onze laatste stop in het Groninger landschap had niet veel met vogels te maken: visrestaurant Landman, in de voormalige tramremise in Termunten.

Als toetje van de dag (het liep inmiddels tegen 15.00 uur) had Gerrit een nog vrij onbekend, nieuw ontwikkeld natuurgebiedje op het menu gezet: het Tusschenwater iets ten zuiden van het Zuidlaardermeer. Een in 2019 opengesteld moerasgebied, dat drinkwaterwinning, waterberging en natuurontwikkeling combineert. Het gebied is in beheer bij het Drents Landschap. Vanaf het pad, dat er dwars door heen loopt, krijg je een prachtig beeld van de rijkdom aan vogels, die daar in korte tijd ontstaan is. We zagen oa. een steltkluut, kemphanen, een kleine lepelaarskolonie, een paartje grote bonte spechten in de dode bomen in het water, smienten, kuifeend met 8 donsjongen en knobbelzwaan met 3 jongen en veel grauwe ganzen. We kwamen ogen te kort, we hadden daar nog wel veel langer willen blijven, maar het was tijd om weer naar huis te gaan.
Het was een schitterende dag, met weinig grauwe kieken. Maar dat werd ruimschoots gecompenseerd door de prachtige weidse omgeving en het grote aantal vogelsoorten (83), dat we gehoord of gezien hebben. Met dank aan Gerrit, die ons al die mooie plekken voorgeschoteld heeft.

Jan Stegeman

"Mijn' Patrijzen

Dit voorjaar zag ik bij werkzaamheden in mijn volkstuin regelmatig op het tuinencomplex een paartje Patrijzen wegrennen of opvliegen.

Maar vanaf 4 juni was het er telkens nog eentje, een teken dat de tweede mogelijk ergens zat te broeden.
Toevallig viel mijn oog aan de rand van mijn tuintje tussen het hoge gras in een klein ruig niet bewerkt stukje tuin iets wat leek op een Patrijs. Enige dagen met twijfel omdat de schutkleur en het overhangende gras geen goed herkenbare contouren van een Patrijs opleverden. En verstoren ... liever niet! Wel had ik de laatste jaren in het betreffende ongebruikte stukje al twee keer eerder een patrijzennest gevonden. Tijdens bijna dagelijks tuinbezoek, zag ik ook een keer dat de vogel van het nest was: telde 9 eieren. Niet echt veel, maar mogelijk was dit een tweede legsel na verstoring van het eerste. Op 24 juni zag ik weer een paartje Patrijzen. Zouden de eieren uitgekomen zijn? Of is het legsel mislukt of verstoord?
De ene vogel vloog echter weg en de andere bleef druk zoeken naar insecten etc. En ging even later richting nest.
Nu, 29 juni, zit de Patrijs nog steeds te broeden. Het broeden kan niet lang meer duren omdat de broedtijd van de Patrijs 23-25 dagen is. Het wordt spannend!

Herman Stevens

Kerkuil keert terug naar Het Hexel

"Het is zeker 7 jaar geleden dat we een kerkuil met jongen op Het Hexel zagen" aldus vrijwilliger Dick. "In het jaar 2000 vonden we ook een kerkuil in een nestkast, maar die was dood".
Groot was daarom de vreugde toen een aantal leden van de Katoelenkiekers vier eieren in een nestkast aantrof. Deze vrijwilligers checken jaarlijks een groot aantal nestkasten van bosuilen, steenuilen en kerkuilen. Vorig jaar was het een slecht muizenjaar. Er was dus weinig voedsel voor de uilen en er werd weinig gebroed.

Dit jaar laten de muizen zich weer zien en vangen, en daar heeft het kerkuilenpaar van Het Hexel ook van geprofiteerd. Afgelopen week vonden de vrijwilligers en een ringer (Ineke) uit Rijssen vier prachtige, goed doorvoede jongen. Eén was al zo groot dat hij half vliegend uit de nestkast sprong en het hazenpad koos. Gelukkig werd de jonge uil snel gevangen en hij/zij worden gemeten (gewicht en vleugellengte) en geringd. Zo ook zijn/haar broers en zussen.
Daarna gingen ze weer snel de nestkast in, heel spoedig zullen ze uitvliegen. We wensen ze een lang, muisrijk leven toe.

Ontwikkeling Vriezenveen-Zuid, focus op de toekomst!

Versie 2.0
B&W Twenterand verraste zeer recent iedereen met het 2x uitoefenen van voorkeursrecht op forse gebieden aan de zuidzijde van Vriezenveen. De eerste omvat maar liefst 70 hectare, waarbij grofweg 50 hectare (is ruimte voor 800 tot 1200 woningen) voor woningbouw gedacht is en ook nog plm. 10 hectare voor bedrijven. De tweede voorkeursrecht actie omvat grofweg 40 hectare bedrijventerrein rondom het Oude Kerkhof. En in een daarna ter onderbouwing door de gemeente gepubliceerde "Gebiedsvisie kern Vriezenveen' komt daar bovenop nog het met sterretjes vermelden dat er voor het gebied tussen de Aadorpweg en Kanaal Almelo De Haandrik ook nog ideeën leven voor een gebied van 5 hectare voor perifere detailhandel en een gebied van 5 hectare voor alternatieve woonvormen . Al met al betreft het 120 hectare! Dit alles onder het motto 'Het is tijd om te focussen op de toekomst". En in de krant lees ik daarna ook nog dat door nieuwbouw elders de oude afgeschreven sporthallen en zwembad (en manege?) gesloopt worden en aldaar nieuwe bungalows een voor de gemeente goed rendement kunnen opleveren.

Van diverse kanten hoor ik de laatste jaren dat de hoeveelheid groen in Vriezenveen steeds minder wordt.
Vriezenveen stond van vroeger uit altijd bekend om haar groene uitstraling. Veel te veel open plekken werden volgebouwd, waardoor je steeds minder herkent van een Vriezenveense dorpsopbouw, maar steeds meer denkt aan een standaard dorps- c.q. wijkaanzicht. Ook de diverse hofjes zorgen voor een steeds verdere verdichting en verlies van verborgen groen. En aan echte parken en/of wandelgebieden is er in Vriezenveen nauwelijks iets.

Door de voornoemde voorkeursrechten ontstaat een visueel eerste beeld van het nog verder verminderen van wandelmogelijkheden, groen en natuur. Ook een zeer belangrijk punt is het door industrie en wegen compleet geïsoleerd c.q. ingeklemd worden van het historische en ook qua natuur Vriezenveense hart, het Oude Kerkhof en het Herman Jansenpark. **DIT KAN TOCH NIET WAAR ZIJN!** Het streven moet eerder zijn om het Herman Jansenpark en Oude Kerkhof juist beter te conserveren door het slagenlandschap in dat gebied weer verder herkenbaar te maken en te herstellen en vergroten.. Dat kan onder andere door na verwijdering afgeschreven gebouwen er eens geen bungalow wijkje te realiseren, maar aldaar een groen slagenlandschap te herstellen met wandelmogelijkheden!

Herman Stevens

Het Oude Kerkhof straks ingeklemd in een industriegebied. Waar de dieren en vogels nu nog dankbaar gebruik maken van de kleinschalige extensieve boerderij ernaast met kruidenrijke weilanden.
© kaartje Twenterand

NK tegels wippen in Twenterand

Waarom tegels wippen?

Bloemen, planten en bomen zien er mooi uit en hebben veel andere voordelen. Groen zorgt ervoor dat het op hete zomerdagen minder warm aanvoelt. Daarnaast kan regenwater via groen in de grond wegzakken. Hierdoor stroomt het niet meer weg via het riool. Zo voorkomen we dat deze overbelast wordt na een hevige regenbui. En veel verschillende soorten groen zorgen ook nog eens voor meer biodiversiteit en een fijne omgeving voor mensen en dieren. Kortom: meer groen en minder tegels! Als iedereen een steentje bijdraagt, maken we samen Twenterand kampioen. De gemeente die de meeste tegels per 1000 inwoners wipt (verdeeld over drie klassementen) wint de prestigieuze Gouden Schep. Daarnaast wint de gemeente met de meeste gewipte tegels de Gouden Tegel.

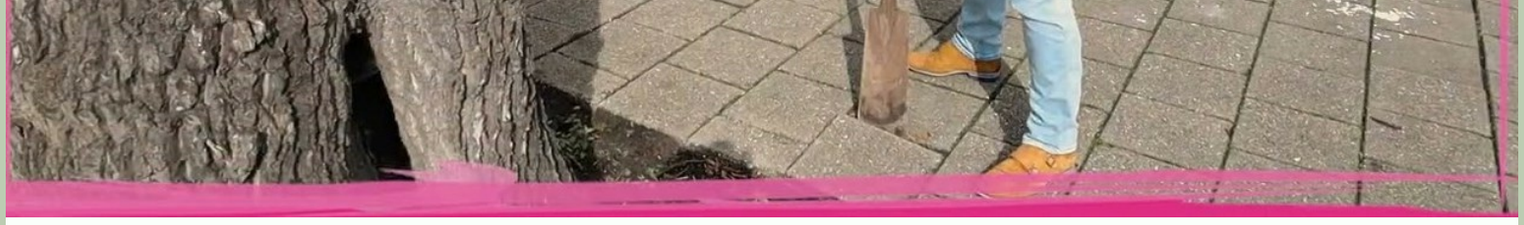

Op 21 maart gaf wethouder Arjan Hof van gemeente Twenterand het startsein voor het NK Tegelwippen 2023. Tot en met 31 oktober 2023 gaat gemeente Twenterand de strijd aan met ruim 150 Nederlandse gemeenten om tegels te vervangen door groen.

Wethouder Arjan Hof roept op om een steentje bij te dragen: “Twenterand is een mooie groene gemeente, maar toch liggen er in onze straten en tuinen nog te veel tegels. We vinden het belangrijk om ze te vervangen door groen. Doe mee, wip de stenen de tuin uit en meld ze aan via www.nk-tegelwippen.nl.”

Samen in actie
De komende maanden stimuleert gemeente Twenterand inwoners om tegels de tuin uit te wippen. Om u een handje te helpen komt de tegeltaxi van de gemeente gratis langs om tegels op te halen. Daarnaast kunt u, op vertoon van hun aanmeldbewijs, gewipte tegels gratis inleveren bij de milieustraat in Vroomshoop. Meer informatie hierover is te vinden op www.twenterand.nl/nk-tegelwippen.

12.000 tegels gewipt op het Kervelplein
Ook de gemeente zelf komt in actie en vervangt tegels door groen en andere regenwateroplossingen. Een mooi voorbeeld is het Kervelplein in Westerhaar-Vriezenveensewijk. Hier werden meer dan 12.000 tegels gewipt! Vervolgens is het plein opnieuw ingericht met groen en speciale kratten om regenwater tijdelijk op te slaan. De gewipte tegels worden binnenkort opgeteld bij de tegelstand van Twenterand.

De komende maanden wipt de gemeente Twenterand nog even door. Om de bomen aan het Westeinde meer ruimte te geven om te groeien, worden een aantal tegels rondom de stam gewipt. De ruimte rondom de bomen is reeds ingepland met fleurige bloemen om de biodiversiteit te vergroten.

Tegels vervangen door groen? Deel het resultaat met ons!
De komende maanden wil gemeente Twenterand nog veel andere inwoners oproepen om tegels te vervangen door groen. Heeft u tegels gewipt en wilt u dit delen met andere inwoners? Of heeft u al een mooie groene tuin en wilt u daarmee anderen inspireren? We zijn benieuwd naar uw foto's, verhalen en tips. Deel het met ons door te mailen naar m.leeuwerink@twenterand.nl. Misschien ziet u uw foto's, verhaal of tips dan wel voorbij komen op onze instagrampagina en facebook!

Meer weten over het NK Tegelwippen? Ga naar www.nk-tegelwippen.nl.

Vogelteller in de kijker - Geert Euverman

Overgenomen van de Nieuwsbrief van de SOVON

26 juni 2023 Harvey van Diek

Geert Euverman groeide op in de buurt van de Engbertsdijksvenen (Twente) en zag in zijn eigen BMP-plot de charismatische Kraanvogel als broedvogel verschijnen. Hoog tijd om nader kennis te maken.

Geert Euverman voert een telling in. | Foto: Wim Nijmeijer

Mijn geboortehuis, ik ben van 1949, lag aan de rand van het veen. Mijn vader was er veenarbeider. Als het even kon was ik er ook te vinden. Van al dat veen is slechts Engbertsdijksvenen over: een Twents Natura 2000 gebied van ongeveer 1000 ha. Jarenlang kwam ik er weinig, mijn afkomst stuurde me richting ambachtschool, en daarna de fabriek in. Maar later kon ik door een reeks van toevallige ontmoetingen met de juiste mensen in dienst komen bij Staatsbosbeheer. In Engbertsdijksvenen!
Daar ging een wereld voor me open. De laatste turf werd er afgevoerd, meteen daarna werd waar mogelijk de verdroging tegengegaan. Veel plasdras dus en veel vogels!
In dit hoogveengebied was Sovonner van het eerste uur Johan Bekhuis toen al jaren actief. Door zoveel mogelijk met hem mee te lopen leerde ik snel bij. Vooral de kennis van al die geluiden werd me bijgebracht, iets wat mijn leven zeer heeft verrijkt. We zijn goede vrienden geworden. We houden elkaar op de hoogte als er wat te melden valt: Johan vanuit de Ooijpolder, ik van het veen. Johan promootte het tellen volgens vaste regels, en ik wilde de bij hem opgedane kennis wel in de praktijk brengen. Intussen had ik een andere werkplek gekregen in Noordoost Twente, daar hebben we in 1984 de Braamberg uitgekozen voor een BMP. Een mooi gevarieerd bosgebied, onderdeel van het Springendal. Daarvan kreeg ik de smaak te pakken. Ik was wel steeds betrokken gebleven bij allerlei tellingen in het veen, daar koos ik voor nog een BMP. Nu voor de Weide van Overesch, een begraasd deel en het laatste bolwerk van Paapjes van Twente. Toen een droge pijpenstrootjessteppe, met hier en daar wat opslag.

Na mijn verhuizing terug naar mijn geboortehuis in 1990 ben ik ook daar een BMP begonnen, nu in het boerenland. Johan gaf aan dat Sovon zat te springen om gegevens hiervan, de meeste tellers hadden immers meer schik in natuurterrein. Meteen heb ik ook van het blokje rondom mijn huis een BMP gemaakt. Beide kosten maar weinig extra inspanning. Dat laatste geldt helaas steeds meer voor mijn plot in het boerenland. Met veel enthousiasme begonnen in een nog redelijk kleinschalig landschap, kan ik nu bijna vanaf één punt het terrein overzien. Een stuk buitengrens bestaat alleen maar meer virtueel, opgegaan in grasfalt. Ook het plotje in de bebouwde kom verandert steeds meer. Gras en bomen moeten wijken voor steen en allerlei bouwsels, heggen voor schuttingen.
Naast de broedvogels heb ik nog jaren meegeteld aan slaapplaats- en watervogeltellingen in het veen, en in het Springendal een PTT-route. Die laatste loop ik nog steeds, met het overige ben ik gestopt. De trends van broedvogels in die steeds langere reeksen, dat is mijn grootste liefhebberij geworden. Het verdwijnen en opkomen van soorten, en de oorzaken daarvan, het blijft boeiend.
Om bij het veen te blijven: in de jaren erna werd het gebied steeds natter, en na de aanleg van een paar dammen ontstonden er stukken moeras en open water. Om het tellen van broedvogels te kunnen behappen werd het gebied opgedeeld in tien delen, met ieder een eigen teller. Deze indeling is er nog steeds, en vanaf 2008 coördineer ik de broedvogeltellingen. Internet en Avimap zijn daarbij de grootste zegen voor de karteerder. Geen gedoe meer om de veldkaarten binnen te krijgen, en daarna het puzzelen met potlood en papier. Alleen territoria op de grens van twee delen vragen nog enig gezond eigen verstand.

Door de vernatting van het veen veranderde de soortensamenstelling vanzelfsprekend. De grootste verrassing was toch wel de komst van Kraanvogels! Eerst een paar jaar als verkenners, maar ze bleven terugkomen.
En zo kon het gebeuren, dat op ik op 1 juni 2014 getuige was van een stel Kraanvogels, dat het met gespreide vleugels hevig hadden voorzien op een Vos. Die droop dan ook maar af, zoveel misbaar was hem duidelijk teveel. Ik had ze al wel vaker gehoord, maar nu waren ze wel heel fanatiek. De reden bleek een paar weken later: op 17 juni liep het stel met een kuiken! Ik noemde het Krakras, naar het kale kuiken van Paulus de Boskabouter. Het eerste geslaagde broedgeval van Kraanvogels in Twente, in mijn eigen BMP!

Jammer genoeg kun je het tellen niet eeuwig blijven doen. Dat je broek steeds vaker in een raster blijft haken wanneer je denkt daar overheen te stappen, daar kun je nog rekening mee houden. Maar oog en oor moeten wel goed blijven, en daar schort het steeds meer aan. Twee jaar geleden gaf mijn ene oog er ineens de brui aan. Gelukkig is dat met hulp van injecties nu redelijk onder controle. Maar in het bos moeten de oren het wel goed doen, en ook dat wordt steeds minder. Vorig jaar heb ik meegewerkt aan een BMP-cursus, en daar heb ik voor de Braamberg gelukkig twee heel goede opvolgers aan over gehouden. Ik draag dan ook, zij het met weemoed, na veertig jaar vol vertrouwen het stokje aan hen over.

In het veen heb je meer aan je wat je ziet, en dat hoop ik dan ook nog een paar jaar vol te kunnen houden. Helemaal nu ik sinds dit voorjaar een stel hoorapparaten heb, ingesteld op de hoge geluiden. Niet alles komt terug, maar wat kan ik het iedere oudere vogelaar aanraden. Wat een geluk, wanneer je na Hemelvaart fietsend op Terschelling voor het eerst sinds jaren ineens weer de triller van een Fluiter voelt binnenkomen.

Broedvogelverslagen zijn in te zien op de site van de KNNV afdeling Vriezenveen.

In 2014 vond het eerste broedgeval van de Kraanvogels in de Engbertsdijksvenen plaats.
Foto: Gerrit Schepers

Nieuwsbrief Natura 2000 Engbertsdijksvenen

Staatsbosbeheer heeft weer een nieuwsbrief voor juni uitgegeven.
In die nieuwsbrief maakt u kennis met de nieuwe teamleden van het projectteam dat zich bezighoudt met de interne maatregelen voor Engbertsdijksvenen. Verder leest u meer over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en hoe dit proces verder loopt.

Leest de nieuwsbrief van Staatsbosbeheer hier online.

Heeft u iets bijzonders gezien en wilt u dit delen met de lezers van de nieuwsbrief? Stuur dan een kort bericht met evt. een foto (jpeg) als aparte bijlage naar de redactie
Dat kan via het mailadres: vriezenveen.knnv@gmail.com

Mocht je deze gratis nieuwsbrief doorgestuurd krijgen, aarzel niet je zelf vrijblijvend op te geven zodat je hem zelf ook krijgt.
Dat kan via deze link of maak gebruik van de QR code hiernaast.

De KNNV afdeling Vriezenveen kent zowel KNNV-leden als excursieleden/donateurs. Ze organiseert jaarlijks wandelingen, landschap-, planten-, vogel-, insecten- en paddenstoelenexcursies. Verder worden lezingen gehouden. De afdeling doet inventarisatiewerk en verwerkt de gegevens in rapporten.
De afdeling heeft werkgroepen voor: vogels, natuurbescherming, landschapsbeheer, “Vriezenveen schoon", natuurfotogroep en "Educatieve Kruidentuin". De laatste is gelegen achter sportcentrum De Stamper te Vriezenveen-Midden.

link naar onze site: vriezenveen.knnv.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}.• Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. • Voor een goede ontvangst voegt u webmaster@vriezenveen.knnv.nl toe aan uw adresboek.

Laposta